

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

โครงการ “ไปโพธิ์แห่งความดี โพธิ์เงิน โพธิ์ทอง และโพธิ์แก้ว” : ช่วยให้ตัด ดีให้ต่อ ทำจิตใจให้ ผ่องใส ซึ่งเป็นการใช้หลักศีล สมาธิ ปัญญา เพื่อเป็นการปฏิบัติธรรมในชีวิตประจำวัน” ซึ่งเป็นส่วน หนึ่งของการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การสร้างสรรคณ์วัตรกรรมมูลค่าเพิ่มให้กับการท่องเที่ยวเชิงธรรมะ เจริญ สว่างบุญ และการตลาดเชิงกิจกรรมจากการปฏิบัติการร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในแหล่งท่องเที่ยว วัตของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา คณะผู้วิจัยใช้วิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง

1. การวิจัยเชิงคุณภาพ ดังนี้

(1) **พื้นที่เป้าหมาย** การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการท่องเที่ยวเชิงธรรมะ เจริญสว่างบุญ และการตลาดเชิงกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยววัด 6 แห่ง ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้แก่ วัดใหญ่ชัยมงคล วัดพนัญเชิงวรวิหาร วัดท่าการ้อง วัดหน้าพระเมรุ วัดมเหยงคณ์ และวัดตาลเอน

(2) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

(2.1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ 1) หน่วยงานภาครัฐ 2) เจ้าอาวาส/ผู้แทน 3) มัคทายก/มัคทายิกา/ชุมชน/ผู้ปฏิบัติธรรมเป็นประจำ 4) พระอาจารย์ที่มีชื่อเสียงในการเผยแพร่ธรรมะของวัดในจังหวัดอื่นๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงธรรมะ เจริญสว่างบุญ และการตลาดเชิงกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยววัดในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(2.2) วิธีการเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยเจาะจงเก็บข้อมูลจากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ 1) หน่วยงานภาครัฐ จำนวน 7 คน 2) เจ้าอาวาส/ผู้แทน 6 วัด จำนวน 9 รูป 3) มัคทายก/มัคทายิกา/ชุมชน/ผู้ปฏิบัติธรรมเป็นประจำ จำนวน 11 คน กลุ่มอื่นที่เกี่ยวข้อง จำนวน 5 คน 4) พระอาจารย์ที่มีชื่อเสียงในการเผยแพร่ธรรมะของวัดในจังหวัดอื่นๆ จำนวน 4 รูป เป็นจำนวนทั้งหมด 31 คน

(3) **เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย** คือ การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth interview) และการสัมภาษณ์กลุ่มเฉพาะ (Focus group) ร่วมกับการสังเกตและการปฏิบัติการกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 5 กลุ่ม ในข้อ (2) พร้อมแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงธรรมะ เจริญสว่างบุญและการตลาดเชิงกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยววัด จำนวนทั้งหมด 31 คน

2. การวิจัยเชิงปริมาณ (กึ่งทดลอง) : นวัตกรรมโครงการไปโพธิ์แห่งความดี “โพธิ์เงิน โพธิ์ทอง และโพธิ์แก้ว”

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

(1) ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยววัด 4 แห่งในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้แก่ วัดใหญ่ชัยมงคล วัดพนัญเชิงวรวิหาร วัดท่ากาห้อง วัดหน้าพระเมรุ

(2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวเชิงแสวงบุญ/ทำบุญ/ทำทาน/ไหว้พระ และเชิงธรรม/ปฏิบัติธรรมในแหล่งท่องเที่ยววัดในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 200 คน

(3) วิธีการสุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างตามความสะดวก (Convenience sampling) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวเชิงธรรมะ เชิงแสวงบุญและการตลาดเชิงกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยววัด 4 แห่งในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้แก่ วัดใหญ่ชัยมงคล วัดพนัญเชิงวรวิหาร วัดท่ากาห้อง วัดหน้าพระเมรุ ตามจำนวนที่กำหนดไว้ในข้อที่ 2 จนครบจำนวน

3. การวิจัยเชิงปริมาณ (กึ่งทดลอง) : นวัตกรรมการสอนธรรมด้วยเสียงเพลง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

(1) ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาวัดตาลเอนและนักเรียนในโรงเรียนวัดหนองเป่า

(2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาวัดตาลเอนและนักเรียนในโรงเรียนวัดหนองเป่า จำนวน 95 คน

(3) วิธีการสุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างตามความสะดวก (Convenience sampling) ตามจำนวนที่กำหนดไว้ในข้อที่ 2 จนครบจำนวน 95 คน

4. การวิจัยเชิงปริมาณ (กึ่งทดลอง) : นวัตกรรมการเรียนรู้ธรรมโดยใช้สื่อดิจิทัลและสื่อสิ่งพิมพ์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

(1) ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวเชิงแสวงบุญ/ทำบุญ/ทำทาน/ไหว้พระ และนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวเชิงธรรม/ปฏิบัติธรรม ในแหล่งท่องเที่ยววัดในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 4 วัด ได้แก่ (1) วัดมเหยงคณ์ (2) วัดตาลเอน (3) วัดใหญ่ชัยมงคล (4) วัดหน้าพระเมรุ

(2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวเชิงแสวงบุญ/ทำบุญ/ทำทาน/ไหว้พระ และนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวเชิงธรรม/ปฏิบัติธรรม ในแหล่งท่องเที่ยววัดในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 4 วัด ได้แก่ (1) วัดมเหยงคณ์ (2) วัดตาลเอน (3) วัดใหญ่ชัยมงคล (4) วัดหน้าพระเมรุ จำนวน 275 คน

(3) วิธีการสุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างตามความสะดวก (Convenience sampling) ตามจำนวนที่กำหนดไว้ในข้อที่ 2 จนครบจำนวน 275 คน

เครื่องมือในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวเชิงแสงบุญ/ทำบุญ/ทำทาน/ไหว้พระ และนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวเชิงธรรม/ปฏิบัติธรรม ในแหล่งท่องเที่ยววัดในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 6 วัด ได้แก่ (1) วัดพนัญเชิงวรวิหาร (2) วัดใหญ่ชัยมงคล (3) วัดหน้าพระเมรุ (4) วัดท่าการ้อง (5) วัดมเหยงคณ์ และ (6) วัดตาลเอน ซึ่งจำนวนวัดขึ้นอยู่กับแต่ละโครงการที่ระบุไว้ข้างต้น

แบบสอบถาม ประกอบด้วยตอนต่างๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคล (Personal characteristics) ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ส่วนตัวต่อเดือน ที่อยู่อาศัยในปัจจุบันของท่าน ท่านทำบุญ/ทำทาน/ไหว้พระ ท่านเคยปฏิบัติธรรมหรือไม่ ที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน จำนวนผู้ร่วมเดินทาง เคย/ไม่เคยปฏิบัติธรรม เวลาที่ใช้ในการทำบุญ/ทำทาน/ไหว้พระ/ปฏิบัติธรรมในครั้งนี วิธีการเดินทางครั้งนี้ มีจำนวนรวม 12 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิดมี 2 ตัวเลือกและหลายตัวเลือกให้ตอบ และปลายเปิดให้เติมคำ/ข้อความ ใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทนามบัญญัติ (Nominal scale) เรียงลำดับ (Ordinal scale) และอัตราส่วน (Ratio scale)

ตอนที่ 2 โครงการไปโพธิ์แห่งความดี “โพธิ์เงิน โพธิ์ทอง และโพธิ์แก้ว” : ชั่วให้ตัด ดีให้ต่อ ทำจิตใจให้ผ่องใส ซึ่งเป็นการใช้หลักศีล สมาธิ ปัญญา เพื่อเป็นการปฏิบัติธรรมในชีวิตประจำวัน”

การตั้งสมาธิ : การตั้งใจมั่นต่อหน้าพระพุทธรูปและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ในขั้นนี้ให้สำรวจตัวเองในอดีตที่ผ่านมาว่าท่านได้ทำดี และไม่ดีสิ่งใดบ้างโดยอธิฐานต่อหน้าสิ่งศักดิ์สิทธิ์ โดยใช้หลักดังนี้

(2.1) ระบุสิ่งที่ไม่ดีที่ได้ทำมาแล้ว (โดยระบุในด้านซ้ายของไปโพธิ์เงิน) และตั้งใจมั่นว่าจะละเว้นสิ่งที่ไม่ดี (ในด้านขวาของไปโพธิ์เงิน)

โครงการนวัตกรรมการเรียนรู้ศีล สมาธิ ปัญญา ตามโครงการไปโพธิ์แห่งความดี “โพธิ์เงิน โพธิ์ทอง และโพธิ์แก้ว” : โครงการปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมกับวัดใหญ่ชัยมงคลรวมกับวัดตาลเอน วัดหน้าพระเมรุ วัดท่าการ้อง และวัดมเหยงคณ์ร่วมกับชุมชนและโรงเรียนวัดหนองเป่า (ผอ. ดร. กรุณา ภู่มะลิ) มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา (ดร.จงกล เสงสุวรรณ ผ.อ. สถาบันอยุธยาศึกษา) มีขั้นตอนดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของโครงการเพื่อให้ตระหนักรู้ (Knowledge Recognition) ในเรื่อง ศีล สมาธิ ปัญญา

2. การตั้งสมาธิ : การตั้งใจมั่นต่อหน้าพระพุทธรูปและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ในขั้นนี้ให้สำรวจตัวเองในอดีตที่ผ่านมาว่าท่านได้ทำดี และไม่ดีสิ่งใดบ้างโดยอธิฐานต่อหน้าสิ่งศักดิ์สิทธิ์

3. การทำจิตใจให้บริสุทธิ์ผ่องใส โดยการควบคุมใจให้บริสุทธิ์โดยการรู้จักแม่เมตตา : การใช้ปัญญาพิจารณาสิ่งที่จะทำจิตใจให้ผ่องใสโดยการรู้จักแม่เมตตาให้อภัยและรู้จักละวางอารมณ์ไม่ดีที่มา

กระทบ โดยระบุแนวทางการทำจิตใจให้ผ่อนคลาย ให้อภัย แม่เมตตา เมื่อแม่กุศล การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้ยากไร้และสรรพสิ่งในโลก การรู้จักยินดีในการทำความดีกับผู้อื่น การมองโลกในแง่ดี การระวางไม่นำสิ่งที่ไม่ดีมาเป็นอารมณ์ ไม่ยึดมั่นถือมั่น โดยระบุสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวนี้นี้ในใบโพธิ์แก้ว (เพื่อทำใจให้บริสุทธิ์ผ่อนคลาย)

ตารางที่ 3.1 ระดับคะแนน และการแปลความหมายคะแนนจากคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการละเว้นสิ่งที่ไม่ดีในอดีต

ระดับคะแนน	ระดับพฤติกรรมการละเว้นสิ่งที่ไม่ดีในอดีต	ระดับคะแนนเฉลี่ย	ระดับความตั้งใจปฏิบัติละเว้นสิ่งที่ไม่ดีในอนาคต
1	ละเว้นน้อยที่สุด	1.00 - 1.80	ตั้งใจละเว้นน้อยที่สุด
2	ละเว้นน้อย	1.81 - 2.60	ตั้งใจละเว้นน้อย
3	ปานกลาง	2.61 - 3.40	ปานกลาง
4	ละเว้นมาก	3.41 - 4.20	ตั้งใจละเว้นมาก
5	ละเว้นมากที่สุด	4.21 - 5.00	ตั้งใจละเว้นมากที่สุด

ตอนที่ 3 กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับศีล สมาธิ ปัญญา กุศลกรรม (การทำความดี) และกิเลส (เวทนา อารมณ์) มีจำนวนรวม 15 ข้อ ประกอบด้วย (1) กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับศีล (2) กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสมาธิ (3) กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับปัญญา (ความรู้เท่าทันสิ่งที่เกิดขึ้น) (4) กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับกุศลกรรม (การทำความดี) และ (5) กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับกิเลส (เวทนา อารมณ์) จากข้อ (1) - (5) ลักษณะคำถามเป็นแบบ Semantic differential scale มี 5 ระดับ ใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทอันตรภาค (Interval scale) โดยกำหนดระดับคะแนนและการแปลความหมายคะแนนจากคะแนนเฉลี่ย ดังตารางที่ 3.2

(2.2) การกระทำความดีโดยอิฐฐานมุ่งมั่นตั้งใจที่จะทำความดีโดยเขียนไว้ในใบโพธิ์ทอง ดังนี้

ตารางที่ 3.2 ระดับคะแนน และการแปลความหมายคะแนนจากคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการทำ ความดี และความตั้งใจประพฤติปฏิบัติการทำ ความดีในอนาคต

ระดับคะแนน	ระดับพฤติกรรมการทำ ความดีในอดีต	ระดับคะแนนเฉลี่ย	ระดับความตั้งใจปฏิบัติการทำ ความดีในอนาคต
1	น้อยที่สุด	1.00 - 1.80	ตั้งใจน้อยที่สุด
2	น้อย	1.81 - 2.60	ตั้งใจน้อย
3	ปานกลาง	2.61 - 3.40	ปานกลาง
4	มาก	3.41 - 4.20	ตั้งใจมาก
5	มากที่สุด	4.21 - 5.00	ตั้งใจมากที่สุด

3.4 พฤติกรรมในอดีตที่ได้แม่เมตตาให้กับสรรพสัตว์ต่าง ๆ หรือไม่ และในอนาคตตั้งใจที่จะยึดมั่นในการแม่เมตตา

ตารางที่ 3.3 ระดับคะแนน และการแปลความหมายคะแนนจากคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมในอดีต การแม่เมตตาให้กับสรรพสัตว์ต่าง ๆ หรือไม่ และในอนาคตตั้งใจที่จะยึดมั่นในการแม่เมตตา

ระดับคะแนน	ระดับพฤติกรรมการแม่เมตตาในอดีต	ระดับคะแนนเฉลี่ย	ระดับความตั้งใจปฏิบัติการแม่เมตตาในอนาคต
1	น้อยที่สุด	1.00 - 1.80	ตั้งใจน้อยที่สุด
2	น้อย	1.81 - 2.60	ตั้งใจน้อย
3	ปานกลาง	2.61 - 3.40	ปานกลาง
4	มาก	3.41 - 4.20	ตั้งใจมาก
5	มากที่สุด	4.21 - 5.00	ตั้งใจละเว้นมากที่สุด

ตอนที่ 4 การใช้ธรรมด้วยเสียงเพลง วิเคราะห์เชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมาน

นวัตกรรมการเรียนรู้ธรรมด้วยเสียงเพลง : โครงการปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมกับวัดตาลเอน และโรงเรียนวัดหนองเป่า (ผอ.ดร.กรุณา ภู่มะลิ) : นวัตกรรมการเรียนรู้ธรรมด้วยเสียงเพลง มีขั้นตอนการปฏิบัติ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ผู้มีส่วนร่วมโดยฟังเพลงจากการฉายภาพขึ้นจอโปรเจคเตอร์ และ/หรือใช้คอมพิวเตอร์/แท็บเล็ต พร้อมกับนำเสนอเพลง ภาพ และเนื้อเพลง พร้อมแจกเนื้อเพลงประกอบ เพื่อตอบแบบสอบถาม

ขั้นที่ 2 หลังจากฟังเพลง/บทสวดในแต่ละส่วนหรือแต่ละข้อ ให้ตอบคำถามดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 3 การรับฟังเพลงธรรม/บทสวด

ขั้นที่ 4 การประเมินผลหลังจากรับฟังเพลงแล้ว

ตารางที่ 3.4 ระดับคะแนน และการแปลความหมายคะแนนจากคะแนนเฉลี่ยของความรู้ความเข้าใจ เพลงธรรม

ระดับ คะแนน	ระดับคะแนน เฉลี่ย	ระดับความรู้ความเข้าใจ/พึงพอใจ/การยอมรับ นำไปปฏิบัติในอนาคตของเพลงธรรม
1	1.00 - 1.80	น้อยที่สุด
2	1.81 - 2.60	น้อย
3	2.61 - 3.40	ปานกลาง
4	3.41 - 4.20	มาก
5	4.21 - 5.00	มากที่สุด

ตารางที่ 3.5 ระดับคะแนน และการแปลความหมายคะแนนจากคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการ
รักษาศีล 6 ในอดีตที่ท่านทำไม่ได้เลย

ระดับ คะแนน	ระดับคะแนน เฉลี่ย	ระดับพฤติกรรมการรักษาศีล 6 ในอดีตที่ท่านทำไม่ได้เลย
1	1.00 - 1.80	มากที่สุด
2	1.81 - 2.60	มาก
3	2.61 - 3.40	ปานกลาง
4	3.41 - 4.20	น้อย
5	4.21 - 5.00	น้อยที่สุด

ตารางที่ 3.6 แสดงค่าความเชื่อมั่น

ตัวแปรเพลงธรรม	ค่าความเชื่อมั่น
ความรู้ความเข้าใจจากการฟังเพลงธรรม	.870
ความพึงพอใจในเพลงธรรม	.860
การยอมรับนำไปปฏิบัติในอนาคต	.873

ตอนที่ 5 การเรียนรู้ธรรมโดยใช้สื่อดิจิทัลและสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ
(Cognitive) ความรู้สึก (Affective) แนวโน้มพฤติกรรม (Behavior trend) ดังนี้

- 5.1 หนังสือรู้ตัวทั่วพร้อม : การปฏิบัติธรรมที่ทำได้ในชีวิตประจำวัน
- 5.2 หนังสือคติธรรมที่นำการปฏิบัติได้จริงในชีวิตประจำวัน
- 5.3 แผนที่ประกอบความจริงเสริม (Augmented Reality) ; แผนที่วัดมเหยงคณ์
- 5.4 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-book)
- 5.5 หนังสือมัลติมีเดีย (Multimedia Book)

<p>โครงการนวัตกรรมสื่อดิจิทัลและสื่อสิ่งพิมพ์ : โครงการปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมกับวัดมเหยงคณ์เป็นนวัตกรรมที่จัดขึ้นตามความต้องการของวัดมเหยงคณ์</p> <p>1. แผนผังของวัด : ประกอบด้วย 2 ส่วน (1) สถานที่ที่ใช้ปฏิบัติธรรม และสถานที่ที่เป็นโบราณสถาน แต่เน้นส่วนที่เป็นปฏิบัติธรรม (2) อีกด้านหนึ่งสรุปการปฏิบัติธรรมใน 1 หน้า (ดังภาคผนวก)</p> <p>1.1 แผ่นพับ 2 ด้าน ด้านหน้าแสดงผังวัด (ขนาด A4) ด้านหลังแสดงคติธรรม/สุภาษิตที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติธรรมที่สามารถนำไปใช้ได้จริง (ดังภาคผนวก)</p> <p>1.2 แผนผังวัดมเหยงคณ์ เป็นป้ายไว้นิล ขนาด 1.5 เมตร X 1 เมตร ขนาด 2 เมตร X 1.5 เมตร</p> <p>2. สื่อสิ่งพิมพ์</p> <p>2.1 หนังสือเล่มเล็กขนาด กว้าง 4 นิ้ว X สูง 5.5 นิ้ว (4”*5.5”) แสดงคำขวัญโดย เขมรังสี ภิกขุ วัดมเหยงคณ์ (ดังเอกสารแนบ)</p> <p>2.2 หนังสือพ็อกเก็ตบุ๊กขนาด กว้าง 5.5 นิ้ว X สูง 8 นิ้ว (5.5”*8”) แสดงการปฏิบัติธรรม/วิปัสสนากรรมฐาน ในชีวิตประจำวันโดยเขมรังสี ภิกขุ วัดมเหยงคณ์ (ดังภาคผนวก)</p> <p>3. นวัตกรรมการเรียนรู้ธรรมผ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-book) ใช้คอมพิวเตอร์เปิดอ่าน เชื่อมโยงกับเว็บไซต์ต่าง ๆ ได้ และสามารถโต้ตอบกับผู้อ่าน) เนื้อหาทั้งหมดจะเกี่ยวข้องกับงานวิจัยทั้งหมดของโครงการย่อยและแผนงานหลักที่สำคัญของเรื่องนี้ ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญตัวอย่างเช่น (1) โครงการโพธิ์เงิน โพธิ์ทอง และโพธิ์แก้ว เพื่อนำหลักศีล สมาธิ ปัญญา เพื่อเป็นหลักธรรมในการปฏิบัติธรรม (2) การใช้เสียงเพลงสอนธรรม (3) การใช้ VDO (4) สุภาษิต คำขวัญ โดยเขมรังสี ภิกขุ วัดมเหยงคณ์</p> <p>3.1 หนังสือประกอบความจริงเสริม (Augmented Reality) (ดังภาคผนวก)</p>
--

ตารางที่ 3.7 แสดงระดับความรู้ความเข้าใจ ความพึงพอใจ แนวโน้มพฤติกรรม ข้อมูลจากการใช้แผนที่ประกอบความจริงเสริม

ระดับคะแนน	ระดับคะแนนเฉลี่ย	ระดับความรู้ความเข้าใจ, ความพึงพอใจ, แนวโน้มพฤติกรรม, ข้อมูลจากการใช้แผนที่ประกอบความจริงเสริม
1	1.00 - 1.80	น้อยที่สุด
2	1.81 - 2.60	น้อย
3	2.61 - 3.40	ปานกลาง
4	3.41 - 4.20	มาก
5	4.21 - 5.00	มากที่สุด

ตารางที่ 3.8 แสดงค่าความเชื่อมั่นหนังสือ รู้ตัวทั่วพร้อม การปฏิบัติธรรมที่ทำได้ในชีวิตประจำวัน หนังสือ คติธรรมที่นำการปฏิบัติได้จริงในชีวิตประจำวัน แผนที่ประกอบความจริงเสริม และหนังสือประกอบความจริงเสริม

ค่าความเชื่อมั่น	หนังสือ รู้ตัว ทั่วพร้อม การ ปฏิบัติธรรม ที่ทำได้ใน ชีวิตประจำวัน	หนังสือ คติธรรม ที่นำการปฏิบัติ ได้จริง ในชีวิตประจำวัน	แผนที่ประกอบ ความจริงเสริม (Augmented Reality)	หนังสือ อิเล็กทรอนิกส์ (e-book)	หนังสือ ประกอบความ จริงเสริม (Augmented Reality)
ความรู้ความเข้าใจ	.767	.781	.758	.767	.864
ความพึงพอใจ	.844	.833	.885	.877	.860
แนวโน้มพฤติกรรม ด้านเนื้อหา	.843	.850	-	.856	.851
ด้านเทคโนโลยี			.853	.913	.901
ความจริงเสริม ด้านการออกแบบ			.931		.878
					.901

การเก็บรวบรวมข้อมูล

โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่มาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยววัดในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวเชิงแสวงบุญ/ทำบุญ/ทำทาน/ไหว้พระ จาก 4 วัด ได้แก่ (1) วัดพนัญเชิงวรวิหาร (2) วัดใหญ่ชัยมงคล (3) วัดหน้าพระเมรุ (4) วัดท่าการ้อง กลุ่มที่ 2 กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวเชิงธรรม/ปฏิบัติธรรม ได้แก่ (1) วัดมเหยงคณ์ และ (2) วัดตาลเอน นครปจำนวน

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อคณะผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามจากแบบสอบถามแล้ว จะนำข้อมูลทั้งหมดมา คัดเลือก จัดระบบ จัดกลุ่มข้อมูล แล้วนำมาวิเคราะห์ประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) เพื่อใช้อธิบาย ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

2. การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) เพื่อใช้ทดสอบ สมมติฐาน ใช้สถิติการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ (Multiple regression analysis) เพื่อหาตัวแปรอิสระ ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม ซึ่งเป็นการพิสูจน์ว่าตัวแปรอิสระใดมีผลต่อตัวแปร ตาม และตัวแปรอิสระใดที่ไม่มีผลต่อตัวแปรตาม